Protokół Nr XVI/2020

z XVI sesji zwyczajnej Rady Gminy Tyrawa Wołoska VIII kadencji,
która odbyła się w dniu 17 lutego 2020 r.
w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Tyrawie Wołoskiej

Protokół Nr XVI/2020

z XVI sesji zwyczajnej Rady Gminy Tyrawa Wołoska VIII kadencji,

która odbyła się w dniu 17 lutego 2020 r.

w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Tyrawie Wołoskiej

XVI sesja zwykła Rady Gminy Tyrawa Wołoska rozpoczęła się o godzinie 14^{08}.

Ad.1. Otwarcie i stwierdzenie prawomocności obrad

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska Pan Mariusz Duszczyński o godzinie 14^{08} otworzył obrady XVI sesji zwykłej Rady Gminy Tyrawa Wołoska. Na podstawie listy obecności Przewodniczący Rady stwierdził, że jest odpowiednia ilość radnych do podejmowania prawomocnych uchwał, bowiem na 15 radnych w sesji bierze udział 15 radnych. Lista obecności stanowi ***załącznik nr 1*** do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska Pan Mariusz Duszczyński powitał obecnych na sesji:

Wójta Gminy Tyrawa Wołoska – Panią Teresę Brzeżawską – Juszczak

Zastępcę Wójta Gminy – Pana Krystiana Domaradzkiego

Sekretarza Gminy – Pana Mariana Kurasza

Skarbnik Gminy – Panią Dorotę Czuryło

Prawnika – Pana Jacka Szparę

Pracowników gminy

Mieszkańców

Panie i Panów radnych obecnych na sesji:
1. Radosław Babina
2. Stanisław Chabko
3. Bartłomiej Czerepaniak
4. Bożena Drzyzga
5. Mariusz Duszczyński
6. Grzegorz Górniak
7. Dawid Jach
8. Grzegorz Martowicz
9. Bartosz Nitka
10. Jacek Pisz
11. Józef Suwaj
12. Joanna Szylak
13. Andrzej Wołoszyn

14. Edward Wołoszyn
15. Jan Wołoszyn

Oraz sołtysów miejscowości:
1. Tyrawa Wołoska – Pana Grzegorza Jasińskiego
2. Rakowa – Panią Bożenę Drzyzgę
3. Siemuszowa – Pana Stanisława Górniaka
4. Hołuczków – Pana Mirosława Kozłowskiego

Lista obecności stanowi ***załącznik nr 2*** do niniejszego protokołu.

Ad.2 Proponowany porządek obrad.

1. Otwarcie sesji i stwierdzenie prawomocności obrad.
2. Przyjęcie porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji RG (nr XV/2020).
4. Sprawozdanie z działalności Wójta.
5. Informacje Przewodniczącego Rady o złożonych interpelacjach i zapytaniach radnych.
6. Sprawozdanie z działalności Komisji Rady.
7. **Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości,**
na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
8. **Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych będących**
w zarządzie Wójta Gminy Tyrawa Wołoska na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.
9. Wolne wnioski i zapytania. Odpowiedzi na zapytania.
10. Odpowiedzi na zapytania innych uczestników obrad.
11. Odpowiedzi na zapytania zgłoszone na poprzedniej sesji.
12. Zakończenie sesji.

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska zapytał czy są uwagi bądź wnioski do przedstawionego porządku obrad. Uwag i wniosków nie było.

Głosowanie – przyjęcie porządku obrad:

„Za” przyjęciem porządku obrad po zmianie głosowało 15 radnych, **„przeciw”** – 0, **„wstrzymało się „-** 0. W głosowaniu brało udział 15 radnych. Porządek został przyjęty. Lista imiennego głosowania stanowi ***załącznik nr 3*** do niniejszego protokołu.

Ad. 3. Przyjęcie protokołu z poprzedniej sesji Rady Gminy.

Przewodniczący Rady Gminy Pan Mariusz Duszczyński zapytał czy są uwagi do protokołu z ostatniej sesji. Uwag nie było.

Przyjęcie protokołu nr XV/2020:

„Za” przyjęciem protokołu z XV sesji głosowało 15 radnych, „przeciw” – 0, „wstrzymało się”-0. Protokół został przyjęty. Lista imiennego głosowania stanowi ***załącznik nr 4*** do niniejszego protokołu.

Ad. 4. Sprawozdanie z działalności Wójta w okresie międzysesyjnym.

Wysoka Rado,

przedstawiam Państwu sprawozdanie z mojej działalności w okresie od ostatniej sesji Rady Gminy – od dnia 27 stycznia 2020 r. do 17 lutego 2020 r.

I. Sprawy bieżące

1. Wydane Zarządzenia

1. W sprawie ustalenia podstawowych założeń i kierunków działania w zakresie ochrony ludności cywilnej Gminy Tyrawa Wołoska w 2020 roku - Nr 1/2020.

2. W sprawie ustalenia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Tyrawa Wołoska, maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli pobieranych przez uczelnie i placówki doskonalenia nauczycieli oraz formy i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie może być przyznane na 2020 rok – Nr 2/2020.

3. W sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację zadania publicznego Gminy Tyrawa Wołoska w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu –
Nr 3/2020.

4. W sprawie wyznaczenia miejsc na bezpłatne umieszczenie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów wszystkich komitetów wyborczych w wyborach Prezydenta RP zarządzonych na dzień 10 maja 2020 r. – Nr 4/2020.

II. Inwestycje

1. W dniu 27.01.2020r. została podpisana umowa z Firmą Handlowo-Usługową „ALTUSIK" Mariusz Miazga na bieżąca obsługę, konserwację oraz nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Tyrawa Wołoska za kwotę: 31.680,24 zł.

2. W dniu 30.01.2020r. zostały podpisane umowy z Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Brzegach Dolnych na: Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Tyrawa Wołoska na kwotę: 359.640,25 oraz na prowadzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na kwotę: 13.350,00 zł.

III. Kontakty z innymi organami i instytucjami oraz reprezentacja gminy.

1. 4 lutego brałam udział w sesji Rady Powiatu.
2. 15 lutego uczestniczyłam w zebraniu sprawozdawczym OSP Rakowa.

Szanowni Państwo. Zgodnie z obietnicą przedstawiam Państwu sprawozdanie od 11.2018 do 12.2019 czyli roczne sprawozdanie z pełnionej przeze mnie funkcji Wójta Gminy Tyrawa Wołoska.

W 2019 r. Przeprowadziliśmy remont sali ślubów oraz biura USC. Dokonując remontu weszliśmy w nową jakość Urzędu Stanu Cywilnego oraz zachęciliśmy większą liczbę par do zawarcia ślubu właśnie w naszym USC. Na zdjęciu Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego mgr Bożena Jasińska oraz widok 2 pomieszczeń. Stan przed remontem.

Tutaj macie Państwo okazję podziwiać efekt końcowy. Dokonaliśmy wymiany oświetlenia oraz

wyremontowaliśmy ściany poprzez ich wyrównanie oraz pomalowanie . Zakupione zostały nowe krzesła i stoliki. Autorem pomysłu na zmiany była Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego mgr Bożena Jasińska za co serdecznie dziękuję.

Inwestycje

Dokonaliśmy zamiany działek 236/2 i 237/2 położonych w miejscowości Hołuczków, pomiędzy Gminą Tyrawa Wołoska a osobami fizycznymi. Dzięki temu Gmina odzyskała dostęp do lasu mienia wiejskiego. Serdecznie dziękuję osobom, które przyczyniły się do rozwiązania tego problemu.

§ Skomunalizowano (przejęto nieodpłatnie na rzecz Gminy Tyrawa Wołoska) następujące działki:

- - 169/1 o pow. 0,0149 ha w miejscowości Tyrawa Wołoska,
- - 169/5 o pow. 0,0030 ha w miejscowości Tyrawa Wołoska,
- - 378/2 o pow. 0,3500 ha w miejscowości Siemuszowa.

Wprowadzono stałą organizację ruchu na drogach gminnych publicznych w miejscowościach Hołuczków i Siemuszowa zgodnie z decyzjami Starosty Sanockiego.

Uregulowano część granic przy drogach gminnych w ramach prac związanych z modernizacją ewidencji gruntów i budynków, prowadzonych na zlecenie Starostwa Powiatowego w Sanoku.

Pozyskano drewno z lasów mienia wiejskiego wsi Rozpucie i Hołuczków, a zyski ze sprzedaży przeznaczono na budowę oświetlenia ulicznego w Rozpuciu oraz na modernizację świetlicy wiejskiej w Hołuczkowie.

Została przyznana pozytywna rekomendacja opracowania dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla stabilizacji osuwiska w celu zabezpieczenia drogi gminnej nr 117405 w miejscowości Hołuczków.

Z terenu Tyrawa Wołoska w 2019 roku zostały usunięte i unieszkodliwione **wyroby zawierające azbest w ilości: 15,900 Mg**. Łączna wartość realizacji zadania wyniosła **17.154,83 zł** z czego dofinansowanie wyniosło: **3.815,00 zł** z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie oraz **5.450,00 zł** z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Firma która odbierała azbest to REVOL Sp. z o. o ul. Senatorska 21/30, 93-192 Łódź.

Na terenie miejscowości Tyrawa Wołoska została zrealizowana inwestycja polegająca na **wybudowaniu nowej oczyszczalni ścieków oraz rozbiórce oczyszczalni ścieków tzw. Agronomówki**. Łączny koszt inwestycji wyniósł: **448.239,66 zł**. z czego **177.462,00** zł było dofinansowane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie. Wykonawcą zadania była firma TRANS-SKŁAD inż. Kamil Popiel Tyrawa Solna 27 38-503 Mrzygłód

Został złożony do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego wniosek o dofinansowanie projektu pn. „**Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Tyrawa Wołoska**" Udział w projekcie zgłosiło 78 gospodarstw domowych. Dofinansowanie projektu wynosi 85% wkładu Urzędu Marszałkowskiego, a 15 % właściciela gospodarstwa.

Firma TRANS-SKŁAD inż. Kamil Popiel Tyrawa Solna 27 38-503 Mrzygłód wykonywała zadanie pn.: „ Czyszczenie rowów wraz z wykaszaniem poboczy i skarp rowów przy drogach gminnych na terenie Gminy Tyrawa Wołoska". Czyszczenie rowów zostało wykonane w miejscowości Hołuczków na długości 1972m, w miejscowości Siemuszowa na długości 2641m oraz w miejscowości Rakowa na długości 232m. Zadanie opiewało na kwotę 60.682,92 zł. Mamy nadzieję kontynuować prace w roku 2020.

Zostało wykonane zadanie pn. „Budowa oświetlenia ulicznego drogi gminnej w miejscowości Tyrawa Wołoska – zadanie nr 7 dz. nr 1099, 1102, 1105, 1106, 1108, 1110, 1087/1". Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 50.076,22 zł. Wykonawcą zadania była firma EL-DAN Damian Myćka Strachocina 52, 38-507 Jurowce.

Zostało wykonane zadanie pn.: „**Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 28 w miejscowości Rozpucie – zadanie 2 dz. nr 39 i 17"** W wyniku realizacji zadania powstały 33 lampy. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł **170.771,82 zł.** Wykonawcą robót była forma INSTAL-PROJEKT

Krzysztof Uliasz Ceregowa 19, 38-450 Dukla.

Wykonane zostały zadania pn.: **Wykonanie modernizacji drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Rakowa na dz. nr 128; stan przed remontem**

Wykonanie modernizacji dwóch dróg dojazdowych do gruntów rolnych w miejscowości w miejscowości Rozpucie na dz. nr 76 oraz na dz. nr 459 i 457. Zadanie 3 dróg opiewało na kwotę: **99.992,60 zł.** Całość zadania była pokryta z 100% dotacji otrzymanej z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

Wykonano zadanie pn.: „Remont dróg gminnych na terenie Gminy Tyrawa Wołoska w miejscowościach Siemuszowa i Tyrawa Wołoska". Wartość wykonanego zadania wyniosła 78 154,82 zł z czego 62 523,00 zł było dofinansowanego z Funduszu Dróg Samorządowych , natomiast 15 631,82 zł wkład własny.

Wykonano zadanie pn.: „Remont drogi gminnej na terenie Gminy Tyrawa Wołoska w miejscowości Hołuczków". Wartość zadania wyniosła 19 963,00 zł z czego 15 970,00 zł było dofinansowane z Funduszu Dróg Samorządowych, a 3 993,00 zł to środki własne.

Wzięliśmy udział w akcji „**Sadzenie drzew miododajnych, sposobem na ochronę bioróżnorodności w województwie podkarpackim"** 50 szt. drzew zostało posadzonych na: dz. nr 29 w Siemuszowej (2 x lipa szerokolistna, 3 x robinia akacjowa); dz. nr 214 w Siemuszowej (1 x lipa szerokolistna, 5 x robinia akacjowa); dz. nr 405 w Rozpucie (2 x lipa szerokolistna, 3 x robinia akacjowa); dz. nr 76/2 w Tyrawie Wołoskiej (34x robinia akacjowa).

Modernizacja Budynku Świetlicy Wiejskiej w Hołuczkowie. Stan przed realizacją.

Modernizacja Budynku Świetlicy Wiejskiej w Hołuczkowie. Budynek po rozbudowie oraz wymianie pokrycia dachowego. Budynek Świetlicy Wiejskiej w Hołuczkowie. Jest to jedyny obiekt w tej miejscowości, w którym może być realizowana działalność kulturalna. Zadanie ujęte w projekcie umożliwia podniesienie standardów działalności kulturalnej w miejscowości Hołuczków. Celem projektu jest zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego oraz podstawowych standardów w budynku Świetlicy Wiejskiej w Hołuczkowie. Budynek będzie przeznaczony na działalność kulturalną zarówno mieszkańców wsi Hołuczków jak również całej gminy Tyrawa Wołoska. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w kwocie 220 000 zł. Dobra wiadomość dla mieszkańców Hołuczkowa. Otrzymaliśmy wsparcie finansowe w wysokości kolejnych 100 tyś zł do wykonania w roku 2020 r.

W ramach Umowy Partnerskiej na rzecz realizacji projektu pt**.: *Przedszkole Nowych Szans* realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa IX – Jakość edukacji i kompetencji w regionie, Działanie 9.1 Rozwój edukacji przedszkolnej,** zawartej pomiędzy Gminą Tyrawa Wołoska a Stowarzyszeniem Bieszczadzkie Dziedzictwo Kultury (Gmina Tyrawa Wołoska odpowiadała za realizację Zadania 1) Przygotowanie nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w budynku zlokalizowanym w miejscowości Rozpucie.

Wykonano:

- adaptację pomieszczeń - prace remontowo - wykończeniowe,

- podjazd dla niepełnosprawnych wraz z remontem wejścia do budynku,

- plac zabaw (18 elementów) wraz z wykonaniem ogrodzenia,

- zakupiono wyposażenie do sal, szatni, pomieszczeń administracyjnych

i sanitariatów.

Na realizację powyższych zadań wydatkowano kwotę **116 600,00 zł** przy współpracy z Stowarzyszeniem Bieszczadzkie Dziedzictwo Kultury.

Przygotowano dla jednostki **OSP w Hołuczkowie** wniosek i inne dokumenty niezbędne do podpisania umowy z WFOŚiGW w Rzeszowie o przyznanie dotacji na realizację zadania pn.: „**Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych celem zwiększenia potencjału technicznego**".

Całkowity koszt zadania – **21 999,78 zł**, w tym:

- dotacja WFOŚiGW w Rzeszowie – **19 798,00 zł**,

- dotacja Gminy Tyrawa Wołoska – **2 000,00 zł,**

- środki własne OSP **– 201,78 zł.**

W ramach zadania dokonano zakupu:

- 6 szt. ubrania specjalnego dla strażaka,

- 6 par rękawic specjalnych dla strażaka,

- 4 szt. hełmów strażackich,

- 6 szt. latarek kątowych.

Przygotowano dla jednostki **OSP w Rozpuciu** wniosek i inne dokumenty niezbędne do podpisania umowy z WFOŚiGW w Rzeszowie o przyznanie dotacji na realizację zadania pn.: „**Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych celem zwiększenia potencjału technicznego".**

Całkowity koszt zadania – **17 940,00 zł**, w tym:

- dotacja WFOŚiGW w Rzeszowie – **15 000,00 zł**,

- dotacja Gminy Tyrawa Wołoska – **2 940,00 zł,**

W ramach zadania zakupiono:

- 6 szt. ubrania specjalnego dla strażaka,

- 6 par butów specjalnych strażackich skórzanych.

Przygotowano dla jednostki **OSP w Siemuszowej** wniosek i inne dokumenty niezbędne do podpisania umowy z WFOŚiGW w Rzeszowie o przyznanie dotacji na realizację zadania pn.: „**Doposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych celem zwiększenia potencjału technicznego**".

Całkowity koszt zadania – **14 770,00 zł**, w tym:

- dotacja WFOŚiGW w Rzeszowie – **13 000,00 zł**,

- dotacja Gminy Tyrawa Wołoska – **3 500,00 zł,**

W ramach zadania zakupiono:

- motopompę szlamową WT30X

z kompletem węży -1 szt.;

- przenośny system oświetlenia pola akcji – 1 szt.;

- radiotelefon Motorola DP 4600e – 2 szt.

Udzielono niezbędnej pomocy jednostce **OSP w Rakowej** w realizacji zadania pn.; „**Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych** ” (remont garażu jednostki OSP w Rakowej).

Całkowity koszt zadania – **9 960,43 zł**, w tym:

- dotacja MSWiA – **6 500,00 zł,**

- dotacja Gminy Tyrawa Wołoska – **3 460,43 zł.**

W ramach zadania wykonano m.in.:

- szpachlowanie i malowania ścian, lamperie,

- naprawę posadzki i zabezpieczenie powłokowe,

- dostawę i montaż wieszaków.

Udzielono niezbędnej pomocy jednostce OSP w Tyrawie Wołoskiej w realizacji zadania pn.; „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego” (remont garażu jednostki OSP w Tyrawie Wołoskiej).

Całkowity koszt zadania – 16 000,00 zł, w tym:

- dotacja Komendanta Głównego PSP – 10 400,00 zł,

- dotacja Gminy Tyrawa Wołoska – 5 600,00 zł.

W ramach zadania wykonano m.in.:

- wymianę okien,

- uzupełnienie instalacji elektrycznej.

- równanie tynków i malowania ścian, lamperie (tynk strukturalny),

- naprawę posadzki i zabezpieczenie powłokowe.

Środki planowane na realizację funduszu sołeckiego na rok 2019 w poszczególnych sołectwach wydatkowano w 100%.

a) **sołectwo Tyrawa Wołoska – 48.652,31 zł na budowę oświetlenia ulicznego przy drodze gminnej nr G 117418 w Tyrawie Wołoskiej;**

b) **sołectwo Rozpucie – 31.651,89 zł na budowę oświetlenia ulicznego wzdłuż DK nr 28 (przysiółek Huty);**

c) **sołectwo Hołuczków – 17.187,21 zł na remont drogi gminnej publicznej nr G 117405, 1.000,00 zł – zakup sprzętu do nagłośnienia, 1.000,00 zł – zorganizowanie imprezy okolicznościowej;**

d) **sołectwo Rakowa – 24.509,21 zł na prace przy rozbudowie Świetlicy Wiejskiej;**

e) **sołectwo Siemuszowa – 34.04,97 zł na zakup grzejników elektrycznych do Świetlicy Wiejskiej, 1.934,10 zł na odnowienie wiaty (sceny letniej), 5.072,11 zł na zakup wyposażenia kuchni, 5.972,47 zł na organizację imprezy promocyjnej, 4.000,00 zł na doposażenie jednostki OSP w Siemuszowej (zakupiono pompę pływającą Niagara 2 z osprzętem).**

PROMOCJA ORAZ REPREZENTACJA GMINY NA ZEWNĄTRZ

Udział w programie Wprowadzamy zmiany w którym nasza Gmina miała możliwość przedstawienia się oraz wypromowania z jak najlepszej strony.

1 września 2019 r w Gminie Tyrawa Wołoska odbył się Festiwal Twórczości Ludowej, uroczystość nawiązująca do tradycji dożynkowych. Patronat honorowy nad Festiwalem objął Marszałek Województwa Podkarpackiego.
Obchody dożynkowe rozpoczęły się uroczystą Mszą Świętą z udziałem przedstawicieli samorządu Gminy oraz zaproszonych Gości. Po Mszy Św. uczestnicy festiwalu przeszli barwnym korowodem do „Amfiteatru w Lipach", gdzie rozpoczęła się uroczystość obrzędowa.

Dwudniowe AgroTargi Wschód w Skołoszowie k. Radymna okazały się fantastyczną promocją dla naszego regionu. Niesamowita atmosfera, fantastyczne osoby oraz odkryty potencjał jaki posiada nasza Gmina Tyrawa Wołoska. Otrzymaliśmy I nagrodę jako najaktywniejszy Samorząd Województwa Podkarpackiego!!!

Herb Gminy Tyrawa Wołoska

w świetle miejscowej tradycji historycznej i zasad heraldyki

- uzasadnienie projektu herbu z opisem projektów

flagi, pieczęci, sztandaru, insygniów oraz Odznaki Honorowej

Ustawa o odznakach i mundurach, stwierdza, że herby jednostek samorządu terytorialnego ustanawiane są w zgodzie z miejscową tradycją historyczną i zasadami heraldyki. Oznacza to, że przed przystąpieniem do opracowania nowego herbu, należy dokonać wyboru faktów historycznych do których będzie się nawiązywać. W przypadku gmin tzw. miejskich oraz tzw. miejsko-gminnych, herbem jednostki samorządowej powinien być historyczny herb miejski, nadany w przeszłości miastu będącemu stolicą gminy. Zasada ta dotyczy także gmin wiejskich, których siedzibą jest miejscowość o statusie wsi, która jednak w przeszłości była miastem i miała własny herb. W przypadku gmin wiejskich, które nie mogą kontynuować tradycji dawnego herbu miejskiego, symbol ten należy zaprojektować. Przy projektowaniu herbu gminy należy rozpatrzyć elementy miejscowej tradycji historycznej oraz dokonać oceny ich zasadności i przydatności w osiągnięciu wymownego znaku ideowego, a następnie opracować go zgodnie z zasadami sztuki heraldycznej.

1. Publikacja badań Wojciecha Trzebińskiego z 1962 r. o lokacjach nowych miast w dobrach prywatnych w XVIII w. wprowadziła do literatury historycznej pogląd o miejskich tradycjach Tyrawy Wołoskiej[1]. Włączenie Tyrawy Wołoskiej do kategorii ośrodków miejskich wymaga jednak zwrócenia uwagi na przesłanki historyczne tego ustalenia. Ustalenia W. Trzebińskiego na ogół cechuje poprawna argumentacja historyczna, odwołująca się do dwóch zasadniczych etapów lokacji miejskich: do lokacji prawnej – a więc wydania przywileju lokacyjnego przez króla, oraz do lokacji przestrzennej – czyli faktycznej realizacji przywileju, uwidocznionej w rozplanowaniu terenu przeznaczonego pod zbudowanie miasta, wytyczeniu rynku i ulic.

Przyjrzyjmy się argumentacji historycznej świadczącej o miejskiej przeszłości Tyrawy Wołoskiej. W. Trzebiński powołał się na świadectwo dwóch wzmianek źródeł pisanych: wzmianki z 1726 r., w której Tyrawa Wołoska występuje jako „wieś targowa", oraz wzmianka z 1733 r. określająca miejscowość jako „miasteczko". Zestawienie tych dwóch wzmianek skłoniło autora do zaliczenia Tyrawy Wołoskiej do rzędu miast i wyznaczyć czas jego założenia miedzy rokiem 1726 a 1733. Dodać należy jeszcze wyjaśnienie, że obydwie wzmianki źródłowe, na których oparte zostało wnioskowanie pochodzą z edycji *Akt grodzkich i ziemskich*. I tak, przywołana wzmianka źródłowa jako dowód miejskiego statusu Tyrawy Wołoskiej, pochodzi z laudum sejmiku ziemi sanockiej uchwalonego w Sanoku 15 kwietnia 1733 r. Postanowienie sejmiku sanockiego w interesującym nas punkcie dotyczy kwestii powiększenia dochodów podatkowych ziemi sanockiej przeznaczonych na zwiększenie liczby żołnierzy z 20 do 50. Wydatki na ten cel pokryte miały zostać z nałożenia podatku szelężnego płaconego z dóbr prywatnych tej ziemi, tj. opłaty wnoszonej przez karczmarzy na wzór podatku czopowego od sprzedanych trunków w dobrach królewskich. Uważna lektura laudum wskazuje, że określenie „miasteczka te" odnosi się tylko do jednej z wymienionych miejscowości - Nowotańca, a do pozostałych odnosi się określenie wsie („wsiów"). Stosowny fragment 2. punktu laudum brzmi (pisownia wydawcy źródła):

„ - - miasteczka te, w których targi jarmarki upały, jako to w Nowotańcu oprócz wsiów Błażowej, Jasienicy, Korczyny, Haczowa, Tyrawy Wołoskiej ad portionem jak płacą podatek czopowego per medium uchwalamy". Należy również zwrócić uwagę na początek kolejnego punktu laudum, następującego bezpośrednio po przytoczonym fragmencie: „3. Pomienione zaś wsie wyżej wyrażone, w których targi i jarmarki - - „[2].

Zaliczenie Tyrawy Wołoskiej do miast na podstawie cytowanej wzmianki z 1733 r. polega na nieporozumieniu. Dowodzi ona jedynie, że miejscowość ta (jak w 1726 r.) była wsią targową.

Odrębną kwestią pozostaje ustalenie, czy Tyrawa oprócz prawa do odbywania targów, posiadała także prawo organizowania jarmarków (in. targów dorocznych). W. Trzebiński, który korzystał z Ksiąg Sigillat Metryki Koronnej, nie odnalazł informacji o takim przywileju z XVIII w.

Oprócz W. Trzebińskiego, zagadnienie przypuszczalnej lokacji miejskiej w Tyrawie Wołoskiej, podnosi opracowanie dziejów miejscowości zamieszczone na stronie internetowej Gminy. Intersujące nas fragment zawiera informację, czy raczej przypuszczenie, że: „Na przełomie XVII i XVIII wieku właścicielami Tyrawy Wołoskiej są Urbańscy, którzy przed 1707 rokiem uzyskali dla niej prawa miejskie"[3]. W trakcie kwerendy, prowadzonej przeze mnie w księgach wpisów kancelarii królewskiej, nie odnalazłem przywileju lokacyjnego Tyrawy Wołoskiej. Przypuszczam, że bardziej prawdopodobne może być nadanie Tyrawie Wołoskiej przywileju na targi lub targi i jarmarki. Dodajmy wreszcie, że brakuje nie tylko podstaw do twierdzenia o prawnej lokacji miasta, ale nie potwierdza jej także układ przestrzenny Tyrawy Wołoskiej, właściwy dla osady wiejskiej.

2. Na przypuszczenia o miejskiej tradycji Tyrawy Wołoskiej wpływać może pieczęć tej miejscowości, znajdująca się w Muzeum Okręgowym w Sanoku, z łacińskim napisem (legendą) SIGILLUM CONMUNITATIS[4] TYRAWA WOŁOSKA. Napis na pieczęci może sugerować miejski rodowód miejscowości. Tymczasem, mamy czynienia jedynie z nawiązaniem do legend pieczęci miejskich z XIII i XIV w. Nie jest to pieczęć miejska lecz gminna z XIX w. wprowadzona do użytku przez władze austriackie po pierwszym rozbiorze Polski. Godło z tej pieczęci, podobnie jak w przypadku większości innych pieczęci gminnych z obszaru Galicji, reprezentuje symbolikę wsi, rolnictwa i przyrody. Wyobrażenie pieczęci Tyrawy Wołoskiej przedstawia symbol roślinny oraz trzy gwiazdy. Motyw roślinny kojarzy się z dwoma łodyżkami zboża odchodzącymi od stylizowanego odwróconego snopa, może kiczki (?). Trudno natomiast przesądzić o przedstawionym rodzaju zboża (zbóż).

Pieczęć Tyrawy Wołoskiej z XIX w. Kopia i rysunek.

Owies należał do zbóż częściej uprawianych w mniej żyznych, np. podgórskich, glebach. Korzec owsa był także jednostką miary dawnej daniny gruntowej (osep). Pieczęć gminna Tyrawy Wołoskiej z XIX w., ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Sanoku, opublikowana został drukiem[5].

O tym, że w przypadku pieczęci gminnej Tyrawy Wołoskiej nie mamy do czynienia z pieczęcią miejską, świadczą przywołane wcześniej fakty odnoszone do domniemanej lokacji miejskiej, tematyka godła napieczętnego oraz brak starszych pieczęci miejskich. To ostatnie ustalenie płynie z ustaleń kwerendy przeprowadzonej w zbiorach i kolekcjach pieczęci miejskich przechowywanych w archiwach i muzeach Krakowa i Warszawy. Jedyną odnalezioną pieczęcią Tyrawy Wołoskiej są inne egzemplarze opisanej wyżej pieczęci z XIX w. Jeden znajduje się Tekach Schneidra na dokumencie z 1870 r. w zbiorach dawnego Ossolineum we Lwowie[6], drugi w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie[7]. W najważniejszych zbiorach pieczęci miejskich nie odnaleziono natomiast pieczęci miejskiej Tyrawy ani wskazówek mówiących o jej istnieniu[8].

3. W poszukiwaniu elementów tradycji historycznej gminy, mogących posłużyć do wyrażenia ich w herbie, wyróżnić należy te fakty, które odegrały decydującą rolę w ukształtowaniu się wspólnoty gminnej w

ramach współczesnej jednostki samorządu terytorialnego. Przesłanki historyczne ustanowienia gminy z ośrodkiem w Tyrawie Wołoskiej, sięgają odległej przeszłości i wiążą się z wykształceniem klucza dóbr dziedzicznych w XV-XVI w. Dobra te należały do rodziny Tyrawskich herbu Ossorya, którzy przyjęli nazwisko od nazwy wsi. O rodzie tym, w II połowie XVI pisał Bartosz Paprocki, nazywając ich Terawskimi: „W sanockiej ziemi jest dom możny i rozrodzony Terawskich, wszakoż tam mężowie szczerzy i uprzejmi” [9].

Drugim faktem historycznym, który zadecydował o współczesnej roli administracyjnej Tyrawy Wołoskiej, stało się ufundowanie w 1546 r. przez Mikołaja Tyrawskiego (jako głównego współfundatora) kościoła parafialnego świętego Mikołaja (dedykowanego patronowi głównego współfundatora) oraz ustanowienie tutaj parafii. Przytoczone dwa najistotniejsze elementy z historii obszaru dzisiejszej gminy, a także działalność Mikołaja Tyrawskiego i innych przedstawicieli rodziny w zakresie zagospodarowania tych terenów, zasługują na wyróżnienie i upamiętnienie.

Od 1402 roku, z którego pochodzi pierwsza wzmianka o Tyrawie Wołoskiej[10] (pierwotnie - Tyrawa Mała, - Mniejsza, *Tyrawa Minor*), miejscowość należała do Tyrawskich. Pierwszym jej właścicielem był Mikołaj z Czeszkowic (*dominus Nicolaus Czeskowic*) późniejszy sędzia ziemski sanocki (1420-27). W 1439 r. w wyniku działu dóbr ojczystych i macierzystych między synów Mikołaja Czeszyka: Mikołaja, Jana, Piotra, Jerzego I Wilhelma, Tyrawa przypadła Janowi. W późniejszych latach Tyrawę po połowie dziedziczyli Jan i jego brat Mikołaj (1465 r.: Jan i Mikołaj bracia z Tyrawy Wołoskiej). W 1444 r. Jan z Tyrawy (*Ioannes de Tirawa*) wraz z braćmi: Piotrem, późniejszym podczaszym i podkomorzym sanockim, oraz Wilhelmem, późniejszym wojskim sanockim, wystawił dokument w którym ręczył królowi polskiemu za Mikołaja z Tarnawy, żupnika sanockiego[11].

Dziedzice Tyrawy Wołoskiej podjęli akcję kolonizacyjną w dobrach tyrawskich, zakładając nowe osady, tzw. wole. Jedną z nich była zakładana w latach 40. XV w. Wola Drobkowa, która nazwę wzięła od jej organizatora, sołtysa z Tyrawy Wołoskiej, Iwana Drobko. Dziś Wola Drobkowa jest jedną z miejscowości gminy Tyrawa Wołoska i nosi nazwę Rakowa, urobioną od Jana Raka, męża córki Jana Tyrawskiego, Agnieszki.

W 1479 r. Mikołaj Tyrawski lokował na surowym korzeniu wieś Hołuczków na prawie niemieckim, sąsiadującą z Tyrawą i obecnie wchodzącą w skład gminy. Na mocy dokumentu lokacyjnego sołtysem i zasadźcą wsi został niejaki Janusz, który otrzymał nadanie 2 łanów przeznaczonych na sołectwo, kmiecie mieli otrzymać nadziały ziemi wielkości połowy łanu (półłanki). Dokument szczegółowo określał obowiązki i prawa kmieci i sołtysa, w tym 24 lata wolnizny od podatków i przyszłych powinności (m.in. pańszczyzny) i danin, w tym z osepu, ustalonego na pół kłody owsa z każdego półłanka. Mocą dokumentu lokacyjnego sołtys zobowiązany był do udziału w pospolitym ruszeniu, konno i z łukiem.

Po Mikołaju Tyrawskim (zm. ok. 1497 r.) dziedzicem Tyrawy został jego syn Jan, który miał brata Piotra oraz siostry Annę, Elżbietę i Katarzynę, spłacane z przynależnych im części. Do Jana należał miejscowy dwór, wzmiankowany w 1501 r.

Kolejnymi dziedzicami Tyrawy byli trzej bracia rodzeni, Mikołaj, Jan i Marcin, zapewne synowie Jana Tyrawskiego. Na czasy rządów trzech braci przypada rozwój kolejnej miejscowości sąsiadującej z Tyrawą, Rozpucia. W 1526 r. wieś Rozpucie obejmowała 1 łan ziemi oraz 1 łan sołecki. W 1530 r., kiedy bracia Tyrawscy sprzedawali miejscowe sołectwo Steczkowi Dablowiczowi, we wsi było już 12 kmieci osiadłych na ćwiećłankach. Mocą umowy sprzedaży sołectwa, nowy sołtys otrzymał możliwość powiększenia wsi do 18 gospodarstw liczących po ¾ łana roli. Dla porównania dodajmy, że w 1552 r. Tyrawa Wołoska należąca do wsi dużych, liczyła 35 gospodarzy osiadłych na 16 łanach roli, znajdował się tutaj także młyn i karczma.

W czasach panowania króla Zygmunta I Starego, Tyrawa Wołoska przeżywała okres pomyślnego rozwoju, a w jej obrębie powstawały nowe i coraz ludniejsze osady. W 1546 r. dziedzice Tyrawy wystąpili z inicjatywą ufundowania w tej wsi kościoła oraz parafii. Realizacja tej inicjatywy, prowadziła do wykształcenia się lokalnej wspólnoty o więzach terytorialnych i przede wszystkim kulturowych, wykraczających poza zasięg samych dóbr Tyrawskich. Mikołaj Tyrawski, zapewne inicjator fundacji kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Mikołaja, był jego współfundatorem wraz z bratem Marcinem,

dziedzicem Hołuczkowa, oraz innymi okolicznymi dziedzicami: dzierżawcą okolicznych wsi Jerzym Głową, Stanisławem Konarskim z Rakowej, oraz rodziną Mrokowskich dziedziców Paszowej. Kościół w Tyrawie Wołoskiej ufundowano w porozumieniu z proboszczem parafii w Mrzygłodzie, do którego wierni mieli utrudniony dostęp ze względu na wylewy Sanu i Tyrawy, oddzielających mieszkańców z południowej części dawnej parafii od swego kościoła. W 1547 r. biskup przemyski Jan dokonał formalnego podziału parafii w Mrzygłodzie i ustanowił parafię w Tyrawie Wołoskiej. Powstanie parafii stało się czynnikiem prowadzącym do dalszego rozwoju Tyrawy Wołoskiej oraz jej współczesnej roli jako stolicy gminy.

*

Projekty symboli z barwnym wizerunkiem herbu, przedstawia się **w dwóch wariantach ze złotym i srebrnym krzyżem** z herbu Ossorya.

Projekt herbu nawiązujący do dawnych właścicieli Tyrawy Wołoskiej z XV i XVI w. oraz ich zasług dla rozwoju dzisiejszej gminy, założycieli Rakowej, Hołuczkowa i Rozpucia, współfundatorów kościoła parafialnego dedykowanemu św. Mikołajowi, świętemu patronowi rodu Tyrawskich, przedstawia: *w polu czerwonym koło złote* (*żółte*) *o siedmiu dzwonach, ósmego brak, w jego miejsce krzyż kawalerski ćwiekowy złoty* (*żółty*) *ponad którym trzy gwiazdy srebrne* (*białe*). W projekcie herbu do godła herbowego Ossoryi w kształcie właściwym dla XVI w.[121], najpomyślniejszego okresu w dziejach Polski, kiedy i Tyrawa wraz okolicznymi miejscowościami przeżywały czas pomyślnego rozwoju, dodaje się wizerunek trzech gwiazd nawiązujących do późniejszych dziejów Tyrawy Wołoskiej, występujących w pieczęci gminnej z XIX w.

Projekt flagi, o proporcjach boków jak 5:8, przedstawia płat dzielony na pół pionowo, z godłem herbu gminy (figurami bez tarczy) w części od drzewca czerwonej, oraz część tzw. swobodną białą.

Drugi projekt flagi przedstawia płat o tych samych proporcjach, jednolicie czerwony, z godłem herbu gminy pośrodku. Ten rodzaj flagi, zwany flagą heraldyczną, ściślej nawiązuje swą kompozycją do chorągwi okresu staropolskiego.

Projekty pieczęci urzędowych z herbem gminy, mają średnicę 36 mm, i przedstawiają godło herbu gminy oraz odpowiednie napisy, w układzie praktykowanym dla pieczęci samorządowych, inicjowane krzyżykiem: GMINA TYRAWA WOŁOSKA, WÓJT GMINY TYRAWA WOŁOSKA, PRZEWODNICZĄCY GMINY TYRAWA WOŁOSKA.

Projekt sztandaru, przedstawia płaty sztandaru w kształcie prostokąta, o wymiarach boków ok. 120 cm, obwiedzione frędzlą koloru złotego o długości ok. 8 cm.

Płat na prawo od drzewca jest koloru białego i przedstawia herb gminy oraz wizerunek patrona kościoła parafialnego w Tyrawie Wołoskiej św. Mikołaja, który w prawicy trzyma przed sobą tarczę z herbem gminy, a z lewej strony pastorał. Stylizowany wizerunek św. Mikołaja nawiązuje do jego przedstawienia z ołtarza głównego kościoła w Tyrawie. U góry płata widnieje wyraz koloru złotego GMINA, u dołu płata wyrazy takiegoż koloru TYRAWA WOŁOSKA. Prawy bok płata sztandaru (lewy dla patrzącego), od drzewca, zdobi motyw roślinny przedstawiający stylizowaną łodyżkę owsa w kolorze złotym. Motyw ten nawiązuje do tradycji rolniczych gminy oraz symboliki zboża obecnej na pieczęci Tyrawy z XIX w. Lewy bok płata sztandaru, swobodny, zdobi osiem gwiazd w kolorze srebra, nawiązujących do liczby miejscowości gminy.

Płat z lewej strony drzewca jest koloru czerwonego i przedstawia pośrodku wizerunek Orła Białego (bez tarczy) – symbol Rzeczypospolitej Polskiej.

Głowica sztandaru, metalowa, w kolorze złotym, przedstawia osadzoną na tulei kulę z osadzonym w niej krzyżem ćwiekowym, jak w herbie gminy.

Łańcuch wójta gminy jest koloru złocistego, i składa się z medalionu w kształcie tarczy renesansowej z herbem gminy oraz 21 ogniw, z których trzy to ogniwa figuralne: z prawej strony medalionu (lewej dla patrzącego, ze św. Mikołajem, patronem kościoła parafialnego w Tyrawie Wołoskiej, z lewej (prawej dla

patrzącego) herb Ossoryja Tyrawskich, z tyłu łańcucha przetworzony i stylizowany (heraldyzowany) wizerunek trzech gwiazd z dwoma przewiązanymi łodyżkami owsa, nawiązujący do pieczęci z XIX w. Ogniwa figuralne łączy 18 ażurowych ogniw, z których osiem zawiera figurę gwiazdy. Ogniwa łączące, podobnie jak ogniwa z przedstawieniami figuralnymi, mają kształt kartuszy nawiązujących do XVI w. Łańcuch wyposażony jest łańcuszek podtrzymujący go podczas noszenia.

Łańcuch przewodniczącego rady gminy, jest koloru srebrzystego i przedstawia ogniwa jak w łańcuchu wójta.

Na odwrotnych stronach ogniw łańcuchów powinno się umieszczać grawerowane imię i nazwisko, odpowiednio wójta i przewodniczącego rady, oraz daty roczne pełnienia urzędu.

Odznaka Honorowa Gminy Tyrawa Wołoska, wręczany za zasługi dla gminy, przedstawia oznakę metalową w kolorze srebra patynowanego, o średnicy 36 mm, z uszkiem i kółkiem także w kolorze patynowanego srebra.. Lico odznaki przedstawia godło herbu gminy, obwiedzione motywem liści laurowych. Na rewersie odznaki umieszcza się napis: ZA ZASŁUGI DLA GMINY TYRAWA WOŁOSKA, a także grawerowane imię i nazwisko wyróżnionego. Wstążka odznaki ma szerokość 36 i jest koloru białego. Na niej widnieją dwa paski oddalone od brzegów o 6 mm. Każdy pasek ma szerokość 6 mm i złożony jest z trzech prążków, każdy prążek o szerokości 2 mm, środkowy żółty i dwa boczne czerwone.

Dołącza się projekt Dyplomu nadania Odznaki Honorowej Gminy Tyrawa Wołoska.

Lublin, 3-7 listopada 2019 r.

dr hab. Henryk Seroka

Pytań do sprawozdania nie było.

Wójt Gminy Tyrawa Wołoska Pani Teresa Brzeżawska-Juszczak serdecznie powitała zaproszonych gości:

Posła na Sejm RP, Wicemarszałka Województwa Podkarpackiego – Pana Piotra Pilcha

Starostę Sanockiego – Pana Stanisława Chęcia

Wicestarostę Sanockiego – Pana Janusza Cecułę

Członka Zarządu Powiatu Sanockiego – Pana Damiana Biskupa

Przewodniczącego Rady Powiatu Sanockiego, Dyrektora Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale – Pana Roberta Pieszczocha

Wójt Gminy Tyrawa Wołoska Pani Teresa Brzeżawska-Juszczak – Uważam, że zrobiliśmy sporo. Nie mniej nie brakuje problemów, które próbujemy rozwiązywać. Małymi kroczkami posuwamy się do przodu. Jeżeli są jakieś uwagi to proszę o ich przedstawianie.

Ad.5. Informacje Przewodniczącego Rady o złożonych interpelacjach i zapytaniach radnych.

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska Pan Mariusz Duszczyński poinformował, że nie wpłynęły interpelacje i zapytania.

Ad. 6. Sprawozdanie z działalności Komisji Rady w okresie między sesjami.

Komisje Rady Gminy Tyrawa Wołoska nie odbyły posiedzeń w okresie od ostatniej sesji.

Ad. 7. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Przewodniczący Rady Gminy Pan Mariusz Duszczyński poprosił o przedstawienie projektu uchwały pracownika Referatu Infrastruktury, Inwestycji i Gospodarki Gruntami Panią Ewę Dudkę.

Pani Ewa Dudka – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado w załączeniu posiadacie Państwo projekt uchwały dotyczący ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Zgodnie z ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stawka, jaka rada gminy może ustalić wynosi 10% dochodu rozporządzalnego na jedną osobę. Obecnie wynosi ona 1.693,00 zł. Górna stawka wynosi 16,93 zł. Osobiście zaproponowałabym trochę niższą – 8% - 135,00 zł. Do tego potrójna kara dla osób, które nie chcą segregować śmieci.

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska otworzył dyskusję w tym punkcie.

Radny Pan Radosław Babina – Mam pytanie do prawnika, ponieważ na projektach uchwał nie ma pieczątek – zgodnie ze Statutem projekty uchwał powinny być sprawdzone pod względem formalno – prawnym.

Prawnik Pan Jacek Szpara – uchwały są opieczętowane i znajdują się w Urzędzie do wglądu.

Głosowanie:

„Za” przyjęciem **uchwały w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe** głosowało 14 radnych, „przeciw - 0”, „wstrzymało się” – 1. Głosowało 15 radnych. Uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi ***załącznik nr 5*** do niniejszego protokołu. Lista imiennego głosowania stanowi ***załącznik nr 6*** do niniejszego protokołu.

Ad. 8. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych będących w zarządzie Wójta Gminy Tyrawa Wołoska na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg.

Zastępca Wójta Gminy Pan Krystian Domaradzki – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado – Zgodnie z art. 40 ust. 8 ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, dla których jest zarządcą, wysokość stawek opłat za zajęcia pasa drogowego, uwzględniając procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni, rodzaj zajęcia pasa drogowego oraz rodzaj urządzenia lub obiektu budowlanego umieszczonego w pasie drogowym. Z uwagi na zmiany w w/w ustawie, które weszły w życie z dniem 25 października 2019r., w zakresie maksymalnych stawek opłat za zajęcie pasa drogowego w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej, konieczne jest zaktualizowanie stawek. I tutaj prośba z mojej strony, ponieważ w projekcie uchwały była omyłka – proszę o wprowadzenie tego jako autopoprawki – w §2 pkt 1, Państwo otrzymaliście zmianę przed sesją. Chodzi tam o dopisanie 1m^2 powierzchni pasa drogowego – samego wyrażenia 1 m^2. Proszę Państwa, jeżeli chodzi o stawki, pkt 2
w odniesieniu do obiektów, urządzeń i infrastruktury telekomunikacyjnej – są to stawki 0,20 zł/m^2. Są to stawki maksymalne. Jest to projekt uchwały – jeżeli Państwo macie jakieś inne propozycje, to Państwo podejmujecie decyzję. Stawka 0,20 zł/m^2 jest już kwotą maksymalną jaką można przyjąć. Jest to propozycja – stawki były analizowane pod kątem innych gmin i w miarę zostały tak dostosowane, żeby były odpowiednie.

Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska otworzył dyskusję w tym punkcie.

Radny Pan Jacek Pisz – Jak mam rozumieć zajęcie pasa drogowego – czy jest związane z reklamami, budową?

Zastępca Wójta Gminy Pan Krystian Domaradzki – Zajęcie pasa drogowego
w kwestii teletechnicznej czy też teleinformatycznej, gdzie są umieszczane kable czy też inne urządzenia infrastrukturalne, które są potrzebne i te opłaty są wówczas naliczane.

W uchwale jest wymienione o jaka infrastrukturę chodzi.

Radny Pan Bartosz Nitka – Czy słupy oświetleniowe też są brane pod uwagę?

Zastępca Wójta Gminy Pan Krystian Domaradzki – Co do słupów oświetleniowych – nie, ponieważ są to słupy, które są własności gminy.

Więcej pytań nie było. Przewodniczący odczytał projekt uchwały.

Głosowanie:

„Za” przyjęciem **uchwały w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych będących w zarządzie Wójta Gminy Tyrawa Wołoska na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg** głosowało 15 radnych, „przeciw - 0”, „wstrzymało się” – 0. Głosowało 15 radnych. Uchwała została przyjęta. Uchwała stanowi ***załącznik nr 7*** do niniejszego protokołu. Lista imiennego głosowania stanowi ***załącznik nr 8*** do

niniejszego protokołu.

Ad. 9. Wolne wnioski i zapytania. Odpowiedzi na zapytania.

Radny Pan Józef Suwaj – Pytanie do Sołtysa z Tyrawy Wołoskiej – czy są jakieś postępowania w sprawie lasu z komisją , z dawnym sołtysem – sprawdzić co się tam dzieje.

Sołtys miejscowości Tyrawa Wołoska Pan Grzegorz Jasiński – Będzie organizowane zebranie wiejskie, będzie wybrana komisja. Wcześniej będzie spotkanie z Panią Wójt
i będą na ten temat rozmowy.

Ad. 10. Odpowiedzi na zapytania innych uczestników obrad.

Ad. 11. Odpowiedzi na zapytania zgłoszone na poprzedniej sesji.

Zastępca Wójta Gminy Pan Krystian Domaradzki – Panie Przewodniczący, Wysoka Rado – na poprzedniej sesji – budżetowej - nie zanotowałem żadnych pytań i uwag od Państwa. Ponawiam temat Funduszu sołeckiego oraz cały czas pamiętam o tych kolejnych odcinkach dokumentacji projektowej. Przystępujemy do tego działania
i będziemy się starali to rozpisać – czy to będzie w formie przetargu czy zapytania ofertowego. Zobaczymy jak nam pozwoli ustawa Prawo zamówień publicznych.

Jeżeli Państwo pozwolicie oddamy teraz głos zaproszonym gościom.

Poseł na Sejm RP, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Pan Piotr Pilch – Dzień dobry Państwu, Szanowny Panie Przewodniczący wraz z Państwem Radnymi Gminy, Pani Wójt, Panie Wicewójcie, zaproszeni goście – jest mi niezmiernie miło,
że są władze Powiatu Sanockiego – tak licznie reprezentowani – Pan Starosta, Pan Wicestarosta, członek Zarządu a także Przewodniczący Rady. Witam również sołtysów. Bardzo się cieszę i dziękuje za zaproszenie Pani Wójt, że mogę być wraz z Państwem dzisiaj i uczestniczyć w Radzie Gminy. Było bardzo ciekawe wystąpienie z historią Tyrawy Wołoskiej i tego regionu – pouczające i bardzo ciekawe. Dziękuję za to. Jestem z Przemyśla, niedaleko – przez Tyrawę Wołoską przejeżdżam – ale jednak widać,
że historycznie to jest Ziemia Sanocka. Tam była Ziemia Przemyska i te różnice są dość wyraźne, również w historii. Ale też wiem, że Tyrawa Wołoska była miastem swego czasu - około 200 lat. Historia i tradycja z tej ziemi również oddziaływała na całą Polskę. A przyjechałem, Proszę Państwa z konkretną propozycją – chciałem Państwu zaproponować, abyście Państwo w tym roku 2020, jako Gmina, reprezentowali Województwo Podkarpackie na Dożynkach Prezydenckich w Spale. Jest to taka propozycja, i też uważam, że wyróżnienie dla gminy, ponieważ jest to jedyna gmina, która reprezentuje. Jest to propozycja, która Państwu składam – mam nadzieję, że ją przyjmiecie. Oczywiście z tym wiąże się to, że my ten wyjazd będziemy finansować. Nie przyjeżdżam po to, aby tutaj liczyć na sponsoring, ponieważ mamy na to zabezpieczone środki co roku. W tamtym roku reprezentowała nas Gmina Tryńcza,
z Wójtem Ryszardem Jędruchem. Nawiasem mówiąc został wybrany najlepszym Wójtem w Polsce. Nie wiem czy to miało znaczenie, że też był na tych dożynkach wraz z cała delegacją gminy – może tak, ale

bardzo sprawnie tam działa. Dzisiaj również z nim rozmawiałem – poprosił, abym Państwa wszystkich pozdrowił, od Pani Wójt zaczynając po wszystkich Państwa Radnych. Też służy pomocą i doświadczeniem w organizacji tego wyjazdu, ponieważ jest to przedsięwzięcie. Dwa lata temu była Gmina wiejska Przemyśl z Powiatu Przemyskiego, z Wójtem Andrzejem Hukiem. Poprosiłem, aby mógł Państwu zaprezentować tę propozycję. A jest ona dość konkretna, jest również i wyzwaniem – dlatego, że jedzie kilkadziesiąt osób na takie dożynki. Należy przygotować całe stoisko. Jest tam tylko 16 stoisk – takich regionalnych.
Z każdego województwa jest tylko jedna gmina. Jest tam dość uroczyście. Należy przygotować wieniec. Ten wieniec jest później oceniany. Jest 16 wieńców z każdego województwa. Wieniec powinien być przygotowany zgodnie z tradycją sztuki robienia wieńca – czyli mają tam być głównie zboża, kwiaty polne, i dopuszczalne są tam jeszcze niektóre rośliny. Wieniec trzeba obtańcować i coś o nim powiedzieć. Ten wieniec jest oceniany i wiem, że ten najlepszy wieniec to jest około 5.000,00 zł. Nigdy nie wygraliśmy. Było drugie czy trzecie miejsce. Ale życzę, żeby to w końcu się udało naszemu województwu. Oczywiście pomożemy Państwu w tej całej oprawie i w tym jak to powinno wyglądać. Te najlepsze wieńce są na scenie jak przemawia Prezydent, Minister Rolnictwa. Są tam tysiące osób, w Spale. Termin to prawdopodobnie 13 września. Jest to bardzo ważne i jest to również reprezentacja powiatu. Bardzo się cieszę, że z nami władze Powiatu ponieważ też to będzie, uważam, wyróżnienie. Ja osobiście jak i Marszałek Ortyl jesteśmy podczas dwóch dni tych dożynek – towarzyszymy naszej gminie, wspieramy na każdym etapie. I taka pomoc oczywiście deklarujemy. To jest duże wydarzenie. Jest transmitowane, są robione zdjęcia – wszędzie pojawia się nazwa gminy. Prezydent wraz z małżonką odwiedza wszystkie stoiska. Jest to też szeroko komentowane. Jest to ważne wydarzenie, ponieważ chyba jeszcze Tyrawa Wołoska nie reprezentowała nigdy Województwa Podkarpackiego. Taki jest pomysł, moja propozycja – oczywiście uzgodniona z Marszałkiem Ortylem,
z którym również się dzisiaj widziałem i też prosił, aby wszystkich Państwa pozdrowić. Bardzo się cieszę, że mogę z Państwem być. Oczywiście mam nadzieję, że przyjmiecie Państwo tę propozycję.

Wójt Gminy Tyrawa Wołoska Pani Teresa Brzeżawska- Juszczak – Proszę Państwa czuję się zaszczycona. Jest mi bardzo miło, że zostałam obdarzona takim kredytem zaufania – jak również moja Gmina. Oczywiście przyjmujemy propozycję i zaproszenie. Jestem przekonana, że to udźwigniemy. Miałam już możliwość być z Panem Marszałkiem na Targach Agro Wschód i daliśmy sobie radę.

Poseł na Sejm RP, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Pan Piotr Pilch – Szanowni Państwo jeszcze parę zdań powiem – z Panią Wójt dość często się kontaktujemy – też dziękuję za te działania, które podejmujecie. Widać było podczas tego sprawozdania, kilkakrotnie było wymieniane Województwo Podkarpackie. Są też te środki, które my przekazujemy do gmin ale też te, o które trzeba się postarać. To nie są środki, które się wszystkim należą – trzeba napisać dobry wniosek, trzeba się o to postarać. Pani Wójt jest bardzo aktywna. Jest bardzo energiczna i chce coś dla gminy zrobić. Jest to wartość – jest to wyjście poza teren swojej gminy. Te projekty, które my realizujemy i będziemy realizować – zachęcam, aby korzystać z tych środków. Wiem, że jest to problem, zwłaszcza w tych małych gminach, gdzie brak jest środków na wkład własny – i to jest problem, który my ciągle zgłaszamy do rządu, że powinno być takie wsparcie instytucjonalne, systemowe dla gminy, które mają problem z wkładem własnym. Takich gmin w województwie podkarpackim, ale też w całej Polsce jest trochę. Te projekty, które są realizowane w województwie podkarpackim to są setki milionów złotych rocznie. Budżet województwa uchwalony na ten rok to jest ponad 1,3 mld złotych. I to są środki, które głównie przekazujemy do samorządów. Głównym beneficjentem naszych środków wojewódzkich są głównie gminy. Te projekty są potrzebne. Jechałem przez most na Sanie od strony Tyrawy Solnej i widać, że są robione inwestycje. Pojawiły się dwie obwodnice, które tez będą miały wpływ na gminę, w tych stu obwodnicach. Czyli druga część obwodnicy Sanoka – też połączy z drogą 28 i ułatwi przejazd. I obwodnica Przemyśla, która też zdecydowanie ułatwi dojazd do autostrady. Te dwie bardzo ważne inwestycje będą niewątpliwie wpływały również na rejon Tyrawy Wołoskiej. Bardzo dziękuje Pani Wójt za tę aktywność i gratuluję tych wszystkich osiągnięć. A my jesteśmy też po to, aby Państwu pomagać. Powiatowi też, który też ma problemy.

Zastępca Wójta Pan Krystian Domaradzki podziękował Panu Wicemarszałkowi za wystąpienie i poprosił o zabranie głosu Przewodniczącego Rady Powiatu Sanockiego Pana Roberta Pieszczocha.

Przewodniczący Rady Powiatu Sanockiego Pan Robert Pieszczoch - Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Panie Marszałku, Panowie Starostowie, Panie Damianie, wszyscy zaproszeni goście - bardzo serdecznie dziękuję za zaproszenie, ponieważ szczerze przyznam jestem pierwszy raz w Gminie Tyrawa Wołoska na sesji Rady Gminy. Korzystając z tej okazji chcę powiedzieć kilka zdań odnośnie tej mojej drugiej funkcji – jako Dyrektora Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego – jakie na dzisiaj są problemy z chorobą ASF i z ptasią grypą. Chciałbym zwrócić wszystkim Państwu uwagę na to, gdyż może hodowli dużej w gminie nie ma ale jest duża lesistość i sporo dzikich ptaków oraz dzików. Jeżeli ktokolwiek zauważy jakiekolwiek padłe zwierzę to proszę tego nie lekceważyć, ponieważ zagrożenie na dzisiaj chorobą ASF w województwie podkarpackim też jest przeolbrzymie. Nie możemy tego lekceważyć, ponieważ nawet jeżeli nam się wydaje, że jakiś problem nas nie dotyczy to zagrożenie ekonomiczne – jeżeli chodzi o chorobę ASF – jest dla Państwa przeolbrzymie. W Waszych rejonach często jeszcze można tego dzika spotkać. Więc jeżeli ktokolwiek zauważyłby jakiekolwiek szczątki czy padłego dzika to bardzo proszę

jak najszybciej zgłosić to, najprościej i najszybciej, do Pani Wójt, która zgłosi to do organu Inspekcji Weterynaryjnej. I tak samo jeżeli chodzi o padłe ptaki. Ogniska ptasiej grypy też się pojawiają. A przeloty dzikich ptaków przez nasze tereny też są bardzo częste. Bardzo proszę nie bagatelizować tego, ponieważ ogniska mogą wystąpić
w każdym momencie. Korzystając z okazji zachęcam do tego, aby przekazali Państwo wszystkim rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich, aby korzystali z usług Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Mamy tutaj od pewnego czasu nowego doradcę – Pani, która ma w opiece Tyrawę Wołoską muszę powiedzieć, że to jeden z naszych najlepszych pracowników, ma bardzo dobre efekty. Myślę, że wszyscy ci rolnicy, którzy zwrócą się do niej o pomoc – taka pomoc uzyskają. Jeżeli jest potrzeba zorganizowania na terenie Państwa gminy konferencji tematycznych – jesteśmy na to otwarci. Bardzo proszę o wyjście z taką inicjatywą. Jeżeli chodzi o Powiat myślę, że tutaj Pan Starosta będzie chciał zabrać głos. Ale jaki jest na dzisiaj główny problem, nie tylko Powiatu Sanockiego ale i wszystkich mieszkańców Powiatu Sanockiego – sprawa szpitala nie jest nam wszystkim obojętna. Tak się złożyło, że my jesteśmy organem założycielskim, co nie znaczy, że jesteśmy organem prowadzącym czy finansującym, ponieważ są to dwie różne rzeczy. Nie wszyscy chcą to przyjąć do wiadomości. My, jako Powiat, nie dostajemy konkretnych środków na ten cel i chciałbym, żeby wszyscy – za pośrednictwem Państwa – to wiedzieli. Niejednokrotnie „wiesza się na nas psy", że nie dajemy środków na szpital a tych środków na szpital, jeżeli popatrzylibyśmy
w ostatnich latach, na prawdę z Powiatu sanockiego poszło bardzo dużo. A są to środki, które idą kosztem dróg czy szkół. Niestety tak to na dzień dzisiejszy jest. Myślę, że
w niedługim czasie wyłonimy nowego dyrektora tego szpitala i będziemy na tej prostej, która pozwoli na to, aby ta placówka była wizytówka nas wszystkich, żebyśmy się wszyscy czuli bezpiecznie. Wszyscy mieszkańcy Powiatu Sanockiego a także okolicznych powiatów – też się leczą w tej naszej placówce – aby skorzystali z jak najszerszej oferty szpitala. Myślę, że wszyscy pracujemy nad tym, aby pomóc temu szpitalowi na tyle, aby stanął najmocniej na nogach.

Myślę, że potrzeby Tyrawy Wołoskiej są tak duże jak wszystkich pozostałych gmin naszego powiatu. Tych inwestycji powiatowych w ostatnich latach też trzeba powiedzieć, że w waszej gminie, patrząc procentowo, sporo się tutaj zrobiło. Ja wiem, że opóźnienia były przeolbrzymie i wiele inwestycji było tutaj potrzebnych. Nie mniej jednak w ostatnich latach tych inwestycji powiatowych w waszej gminie było dużo. |
I myślę, że ten trend, przy tak prężnej radzie, Pani Wójt, zostanie utrzymany. A my,
o ile będą takie możliwości – czasami bardzo okrojone – jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć – Panie Przewodniczący, Szanowni Radni, Panie Marszałku, zaproszeni

goście, Sołtysowie – uzupełniając wypowiedź Przewodniczącego Rady – w kwestii szpitala, dla którego jesteśmy organem prowadzącym, mamy jakby dwa tematy. Sferę medyczną, gdzie idziemy do przodu, poprzez nawet oddanie bloku operacyjnego – pozyskaliśmy kilka zespołów lekarzy, którzy w różnym zakresie realizują potrzeby mieszkańców i sfera finansowa, gdzie na prawdę mamy problem. Ale myślę, że tutaj tez popracujemy nad tym. Dużo na ten temat rozmawiamy i szukamy rozwiązań, nawet systemowych. Myślę, że nam się to uda
i w najbliższym czasie problem będzie za nami. Oczywiście jeżeli chodzi o te rozwiązania systemowe – to też wymaga czasu. Te pierwsze rozwiązania musimy zrobić już niebawem natomiast te szersze rozwiązania w ciągu roku może dwóch lat, też zastosujemy – we współpracy z sąsiednimi powiatami. Tak jak miało to miejsce przy organizacji ratownictwa medycznego w naszym regionie, gdzie tu też zmieniły się przepisy. Dla Bieszczadzkiego Pogotowia też jesteśmy tylko organem założycielskim
i to Pogotowie realizuje potrzeby dla mieszkańców, dla regionu czterech powiatów. Może docelowo ze szpitalami być sytuacja podobna, aby uzdrowić sytuację, aby nie były powtarzalne oddziały. Jest to trudny problem, złożony. Ale myślę, że się uda. Jestem dobrej myśli tak, jak w przypadku ratownictwa medycznego. W związku z tym, że udało się dyrekcji pogotowia przedstawić propozycję do konkursu i tutaj w konkursie została wyłoniona oferta Pogotowia Bieszczadzkiego, zyskaliśmy dużo. W ubiegłym roku dla tego pogotowia trafiło aż 8 nowych karetek na 16. Ten krok, który był na pierwszego kwietnia wykonywany – był dużym krokiem, jeżeli chodzi o zabezpieczenie medyczne, od strony ratownictwa. Skorzystaliśmy też na tym, że postaraliśmy się o to, aby te nowe karetki były doposażone maksymalnie. Środki, które zostały przeznaczone z Ministerstwa były na karetki, natomiast wyposażenie karetek staraliśmy się, aby było maksymalne. I tutaj w Waszej gminie, Wam Radnym i Wójtom – dziękuję, ponieważ też udzieliliście nam tego wsparcia. O brakującą kwotę na wyposażenie karetek zwróciliśmy się do Was – Wy podjęliście te ten temat i za to Wam serdecznie dziękuję. Te 270.000,00 zł, które nam brakowało z różnych stron do nas wpłynęło – a z pozostała kwotą poradziliśmy sobie. Ratownictwo dobrze funkcjonuje i jest na wyższym poziomie. Mamy to zabezpieczenie i myślę, że ze szpitalem też będzie dobrze.

Był wspomniany most w Tyrawie Solnej – tutaj też robiliśmy we współpracy z Wami kilka zadań. Była też droga w Rozpuciu z Funduszu dróg samorządowych. To też było bardzo cenne – taka inicjatywa z Waszej strony. Złożyliśmy bardzo dużo wniosków, jeżeli chodzi o Powiat - większość zrealizowaliśmy. Trzy mamy jeszcze w trakcie, m.in. most w Gminie wiejskiej Sanok, w Tyrawie Solnej. Ta inwestycja jest dla Was ważniejsza, niż remont drogi w Rozpuciu. Czekacie ponad 10 lat na ten most. Myślę, że pod względem komunikacyjnym jest to bardzo ważna inwestycja i chcemy ja zrealizować. Trudności są. Jak wiecie styczeń przyniósł nam kolejne problemy ale myślę, że sobie poradzimy i nawet jestem pewny, że sobie poradzimy i tę inwestycję zrealizujemy- jak i dwie pozostałe, które są w trakcie. Współpraca nam się układa i proszę o to, aby tak było i w tym roku. Jeżeli są jakieś pomysły – też jestem na nie otwarty, abyśmy mogli wspólnie szukać rozwiązań na kolejne zadania.

Pani Wójt w prezentacji przedstawiła dużo różnych zdarzeń – z podziwem to słuchałem, nie sądziłem, że można aż tyle przeprowadzić działań. Życzę wytrwałości i dalej działać tak jak teraz. Panie Marszałku ta nagroda chyba jest słusznie przekierowana – udział
w Dożynkach Prezydenckich to bardzo duże wyróżnienie.

Członek Zarządu Powiatu Sanockiego Pan Damian Biskup - Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Panie Starosto, Szanowni Radni, Państwo Sołtysowie – jesteśmy tym samorządem, który ucierpiał po tzw. aferze PBS, niestety straciliśmy 4 mln 200 tyś. zł. mamy zaplanowane na ten rok inwestycje, które – tak mogę dzisiaj powiedzieć – jeżeli nie dostaniemy wsparcie z budżetu państwa, to one są mocno zagrożone. Mogę nawet powiedzieć, że ich nie wykonamy ze względu na to, że nie mamy dodatkowych źródeł. Dlatego ja bym się tutaj tak nie rozpędzał, Panie Starosto, z tym, że będziemy w stanie – w tym wyjątkowym roku – we współpracę w jakimś zakresie wchodzić. Niestety dotknęło to łącznie 34 samorządy i te 34 samorządy maja większe lub mniejsze problemy finansowe. Z naszego budżetu, który opiewa na kwotę prawie 100 mln zł(bez 200 tyś.) – te 4 mln zł z kawałkiem jest znaczącym brakiem. I śmiem twierdzić,
że niektóre zadania są zagrożone. Na pewno nie jest zagrożony ten most, który idzie

w systemie dwuletnim, i który musimy dokończyć. A z tego co widziałem przejeżdżają dzisiaj przez most – prace są ponad czas. Pewnie szybciej go otworzymy, niż nam się wydawało. Tutaj Państwo zwracaliście się z różnymi problemami, szczególnie chodniki, naprawy dróg – ponieważ tutaj jakby najbardziej współpracujemy. Dla nas niewątpliwie ważnym w tym roku celem jest obronienie naszego szpitala. Z naszym szpitalem jest taka sytuacja jaka widzicie, zapewne, Państwo w mediach. Dwa tygodnie temu była sesja poświęcona temu tematowi w Powiecie, tydzień temu sesja w Urzędzie Miasta Sanoka. Pan Starosta nie wspominał o tym ale pewnie i do Państwa też się zwróci – zwracamy się do każdego samorządu z prośbą o zabezpieczenie kredytu, który chcemy wziąć. Zwrócimy się z zapytaniem czy Państwo posiadacie nieruchomość – np. macie swoje grunty w lasach, sołectwach – też tym można zastawiać. Ja osobiście jako członek Zarządu nie wierzę w to, abyśmy bez Waszej pomocy, bez pomocy samorządów lokalnych gminnych, bez pomocy – Panie Marszałku - województwa, ten nasz szpital w takim zakresie jak on teraz istnieje obronili. Tutaj Pan Starosta, pan Przewodniczący trochę za mało danych Państwu podali – jesteśmy szpitalem o zakresie ponad powiatowym, z 10 pacjentów – 5 nie pochodzi z naszego powiatu. Tych 5 przyjeżdża do nas z Leska, Ustrzyk, z innych powiatów i są u nas leczeni – ze względu na to, że jest to szpital o wiele większym zasięgu, ma o wiele więcej oddziałów, o wiele więcej specjalistów. Jakbyśmy popatrzyli na mapie to temu szpitalowi należy się ranga szpitala wojewódzkiego – to jest moje, prywatne zdanie. I on powinien być z tamtych środków finansowany, ze względu na ten aspekt, że jest to jeden szpital na 250 tys. mieszkańców, który ma takie oddziały jak kardiologia, neurologia, ortopedia, pediatria na bardzo dobrym poziomie, oddział zakaźny czy też podurazówka, która jest pododdziałem neurologii. Dlatego tutaj Pan Starosta zapewne wyśle do Państwa takie zapytanie
z prośbą o zabezpieczenie tego kredytu. Szpital na dzień dzisiejszy potrzebuje kredytu restrukturyzacyjnego – taka samą drogę przechodzą szpitale wojewódzkie. To nie jest tak, że my bierzemy kredyt i my go chcemy przejeść – tylko my naprawiamy te szpitale. Kredyt restukturyzacyjny polega na tym, że bierzemy określoną sumę pieniędzy, spłacamy wszystkie zadłużenia szpitala ale też bank, w tym wypadku BGK, wymaga od nas określonych działań restrukturyzacyjnych – tzn. takich, które po okresie karencji,

w naszym przypadku 3 lata, pozwoli nam ten szpital finansowo zbilansować. W moim odczuciu – ja takie restrukturyzacje robią zawodowo w różnych zakładach, nie obejdzie się bez łączenia, likwidacji niektórych oddziałów itd., ze względu na to, że nie jesteśmy w stanie sami utrzymać tak dużego szpitala (przy tej dotacji z NFZ). Szpital sanocki na dzień dzisiejszy zatrudnia ponad 900 osób. Jest to w tej chwili czwarty albo piąty pracodawca na terenie miasta Sanoka. I podobnie na terenie Powiatu Sanockiego. Dzisiaj wszyscy – czy to radni powiatowi czy to radni gminni – musimy zadać sobie pytanie czy chcemy ten szpital obronić czy tez nie.

Jeżeli wpłynie takie pismo, proszę o pochylenie się nad tym tematem.

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć – Pan Damian wątpi w to, że będziemy realizować te inwestycje. Ja nie wątpię – zawsze uważam, że należy myśleć pozytywnie. Te zadania, które mamy do realizacji to je realizujemy. Może mamy trochę więcej problemów przy tej sytuacji banku – ale je rozwiązujemy. Myślę, że te zadania, które mamy zaplanowane będziemy na bieżąco realizować. Te, które są przed nami – to ja to podtrzymuję. Może nie wiemy na dzień dzisiejszy o pewnych zadaniach – one mogą wyjść później i trzeba działać na bieżąco. Dlatego mówiłem o tej współpracy, o tej otwartości – jeżeli będą jakieś bieżące sprawy będziemy starali się je rozwiązać. Po to jest Starosta, Marszałek – aby, gdy pojawi się jakiś trudny problem spróbowali go rozwiązać. Nie wiem, Panie Damianie, czy my bronimy szpitala. Szpital normalnie funkcjonuje – my mamy rozwiązać problem finansowy. Nie ma powodu też, aby coś ograniczać. Szpital sanocki to jest szpital specjalistyczny na trzecim poziomie referencyjności, czyli tego zabezpieczenia zdrowotnego. To fakt, że niektóre szpitale wojewódzkie są na drugim poziomie – tak to można powiedzieć. Patrząc od strony rynkowej szpital sanocki ma bardzo bogatą ofertę – dużo oddziałów, dużo poradni, bardzo dużo pacjentów. I to musi normalnie funkcjonować. Szukamy tego rozwiązania czy to systemowego czy też wsparcia. I marszałek o tym wie jakie mamy problemy, i premier – ale to nie tylko my, ponieważ każdy szpital powiatowy ma podobne. Szukajmy tutaj dobrych rozwiązań. Pan Damian przedstawił tę sytuację. Jeżeli będzie taka potrzeba – to się pewnie do Was zwrócimy. Rozmawiamy z Miastem Sanok, z Gminą wiejską Sanok, z Gminą Zagórz – z oczywistych powodów, ponieważ to są duże gminy. Jest to

trudny temat. Analizujcie tę sytuację. My potrzebujemy zabezpieczenia hipoteką na majątku. Nie zmienia to wskaźników. Nie wiem na jaki okres będzie wzięty kredyt ale to tylko na ten czas zabezpieczenie hipoteką jest możliwe ze strony innego samorządu. N razie zwróciliśmy się do trzech największych samorządów, ponieważ szpital jest w Sanoku i płaci podatki do Urzędu Miasta. Wszystkie inne pożytki związane z tym, że jest to zakład pracy usytuowany w danym miejscu. Zobaczymy jak to się wszystko skończy. Myślę i wiem, że szpital będzie funkcjonował i nie chciałbym tutaj ograniczać działalności szpitala – ponieważ wszystko jest potrzebne. Ten zakres jest bardzo duży – nie tylko tych czterech powiatów ale czasem i dale, ponieważ turystów jest bardzo dużo. W ubiegłym roku około 1,5 - 2 mln. turystów odwiedziło Bieszczady. Sanocki SOR odwiedza około 17 -18 tys. osób rocznie. Tylko nieznacznie więcej jest na SOR w Rzeszowie. Nawet ten trzeci poziom zabezpieczenia pokazuje wagę tego szpitala w tym regionie. Dlatego my to wszystko musimy utrzymać, ponieważ jeżeli coś zlikwidujemy to będziemy musieli jechać do Rzeszowa. A chcemy w drugą stronę. Chcemy otworzyć poradnię neurologii dziecięcej – myślę, że już za miesiąc. Staramy się wesprzeć szpital, aby ta poradnia była na terenie szpitala, w pobliżu oddziału dziecięcego. Jest trochę problemów ale trzeba patrzeć pozytywnie.

Wójt Gminy Tyrawa Wołoska Pani Teresa Brzeżawska-Juszczak – Proszę Państwa, chciałam dopełnić formalności i podziękować wszystkim Radnym za jednomyślność w podejmowaniu uchwały budżetowej. Bardzo Wam dziękuję. Chciałam również, korzystając z obecności zaproszonych gości, podziękować za współpracę z Urzędem Marszałkowskim – za pozyskane środki, które się przekładają na lepszą jakość życia mieszkańców w mojej gminie. Dziękuję również Panu Staroście, całemu Zarządowi – wystosowaliśmy pisma z podziękowaniami w miesiącu listopadzie za upłynięcie pierwszego roku, za dobrą współpracę. Serdecznie zapraszam wszystkich obecnych na Sali na obiad do świetlicy „Mrówka”.

Radny Pan Radosław Babina – Na jaką kwotę , na dzień dzisiejszy, jest zadłużony szpital sanocki?

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć - Samych kredytów, które były brane w latach ubiegłych jest 22 mln i reszta to są zobowiązania wymagalne – w sumie 36 mln.

Radny Pan Radosław Babina – Czy jest prawdą, że było brane pod uwagę połączenie trzech szpitali – Leska, Ustrzyk i Sanoka? Czy nadal jest brane pod uwagę?

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć - Może być brane pod uwagę ale nie w obecnej chwili, ponieważ ustawa o ochronie zabezpieczeniu zdrowotnym jakby nie dopuszcza do połączenia trzech samorządów do prowadzenia szpitala. Możemy utworzyć związek powiatów do celów turystycznych czy innych ale w tym przypadku blokuje nas ustawa o zabezpieczeniu zdrowotnym. W tej ustawie nie ma takich zapisów o prowadzeniu szpitala przez związek czy też inną formę. Szpital może prowadzić jeden samorząd. Było już kilka rozmów z ministrem zdrowia – jeżeli sejm przygotuje prawo w tym zakresie – będziemy mogli do tego wrócić. Dlatego teraz procedujemy ten plan naprawczy, abyśmy dla sanockiego szpitala uruchomili kredyt konsolidacyjny w BGK.

Radny Pan Radosław Babina – Czy Pan uważa, że połączenie trzech tonących łodzi to dobre rozwiązanie?

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć - Nie wiem, gdzie widać, że szpital sanocki tonie. Każdy z pacjentów jest normalnie obsługiwany. Wszystko jest na normalnym dobrym standardzie, nawet się udało to co się jeszcze do niedawna wydawało niemożliwe – SOR pracuje zupełnie w innej formule i te problemy zanikają. Z innych powiatów kierują już nie do Brzozowa, ale do nas. Ta sytuacja się poprawił – została wymieniona kadra medyczna na SOR i ta sytuacja się poprawiła. Na innych oddziałach jest też nieźle a na niektórych bardzo dobrze – jak choćby oddział dziecięcy, chirurgia czy chirurgia naczyniowa – wiele oddziałów jest na bardzo dobrym poziomie. Szpitalowi trzeba podać rękę i uzdrowić tę sytuację finansową.

Członek Zarządu Powiatu Sanockiego Pan Damian Biskup - Sytuacja wygląda następująco – Pan zadał dobre pytanie – czy te szpitale toną. Sanocki szpital ma zadłużenie jeszcze poniżej 50% tego co dostaje z NFZ, leski dobija do 80%, a ustrzycki ma ponad 100%. To jest dobre pytanie – czy my jako powiat mamy ciągnąć za sobą. Była o tym mowa na sesji powiatowej, miejskiej, Pan Starosta też o tym wspominał - w pierwszej kolejności mamy się skupić na ratowaniu naszego szpital, który z racji tego, że jesteśmy mieszkańcami tego powiatu. Pewnie wielu a nas, jak choćby moja rodzina, uczestniczyło przy budowie tego

szpitala – i jest to po prostu dla nas najważniejsze. Ale musimy powiedzieć sobie jedno, Panie Starosto – ponieważ w tamten piątek nie puściliśmy mostu w Zarszynie ze względu na trudną sytuację finansową – Zarząd przegłosował negatywnie. Nie robimy dodatkowych inwestycji poza te, które mamy, ponieważ nie mamy na to pieniędzy.

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć – Żałuję, że mnie nie było na sesji, ponieważ ten most powinien być przyjęty.

Członek Zarządu Powiatu Sanockiego Pan Damian Biskup - My możemy iść do przodu, możemy wszystko obiecywać ale ja patrzę na budżet jaki mam. A ten budżet dzisiaj mi pokazuje 4,2 mln na minusie, których w ostatnim kwartale tego roku fizycznie zabraknie. Ja operuje na tym co mam. Janie mogę patrzeć na optymizm do przodu, ponieważ mnie wybrali ludzie mieszkańcy powiatu sanockiego (ja starowałem z okręgu sanockiego) i Proszę Państwa ja nie mógłbym później spojrzeć im w twarz, jakby się np. szpital „zawalił", ponieważ my idziemy w inwestycje. Wolę mieć drogę uszkodzoną jeszcze rok, dwa, niż iść w inwestycje. Wszędzie na spotkaniach to powtarzam i radnym i członkom zarządu – nie przekazujcie na spotkaniach radnym w gminach, że będziemy robić nie wiadomo jakie inwestycje. Ponieważ dopóki u nas się nie zasypie tej dziury, którą mamy w powiecie – powiat ma zupełnie inną specyfikę finansowania, niż gmina. Gmina ma wpływy z podatków, może w wielu sytuacjach zarabiać. Powiat w większości przypadków realizuje zadania zlecone z rządu. My jesteśmy, można tak powiedzieć , przekładnią pieniędzy, które idą z administracji rządowej na samorząd. Przykładem może być CEPIK. I ja nie mogę wziąć pieniędzy, które są na CEPIK i przełożyć na coś innego. Tak samą jest z subwencją oświatową szkoły średnie, gdzie chodzą Wasze dzieci. Wszyscy w tym uczestniczymy. I nie mogę powiedzieć, że np. dzisiaj połowę szkoły zamknę, ponieważ gdzieś jest coś do zrobienia.

Wiceprzewodniczący Rady Gminy Pan Stanisław Chabko - Drogi również trzeba robić, ponieważ zanim ktoś do szpitala dojedzie to na tej drodze umrze. Następna rzecz – jeżeli się Państwo przyglądacie szpitalowi dlaczego nie przyglądnęliście się temu bankowi? O banku było wiadome 5 lat temu, że tonie. Dlaczego wtedy nikt nie działał, nie reagował?

Przewodniczący Rady Powiatu Sanockiego Pan Robert Pieszczoch – Proszę Państwa chyba nie po to się tutaj zbieraliście, aby słuchać takich wywodów. Ja myślę, że kilka rzeczy jest ważnych, które wszyscy powinniśmy wiedzieć, ponieważ padają tutaj różne cyfry i jedno jest na pewno pewne, że to zadłużenie na dzień dzisiejszy jest ponad 36 mln. Tak jak tutaj mówimy, pewnie wszystkich nas to przeraża, bo jest to olbrzymia kwota jeżeli na nią popatrzymy globalnie. Ale jeżeli wszyscy pochylimy się nad tematem – na ile jest to możliwe – każdy z nas ma różne możliwości. Na dzień dzisiejszy na 1,3 mln nie domyka nam się miesięcznie. I dzisiaj po to tak bardzo prosimy każdego, kto może nam pomóc, żebyśmy mogli zabezpieczyć ten kredyt. Jakbyśmy mogli zrobić to majątkiem powiatu– to już dawno byśmy to zrobili. Czy nawet majątkiem szpitala – ale niestety nie można tego zabezpieczyć majątkiem szpitala. Żebyśmy przerwali to wciąż powiększające się zadłużenie. My wszyscy już wiemy, że trzeba szybko przejść do restrukturyzacji. Rozmawialiśmy o różnych wersjach, były również rozmowy z innymi powiatami i szpitalami. Może to jest jakaś furtka na kiedyś ale na pewno nie na dzisiaj. Pewnie i do Was się zwrócimy, chociaż pewnie zrobiliśmy to już dzisiaj. Wiemy jakie są Wasze możliwości, że nie są przeolbrzymie. Każdy przyłoży się do tego, aby szpital w Sanoku był na takim poziomie na jakim jest. On nie jest na złym poziomie. Dyskusja na temat na co nas stać na co nie stać w tym szpitalu pewnie jeszcze przyjdzie. Pan mówi o banku – te sprawy też ważne, ktoś czegoś nie dopełnił – ale co miałby zrobić powiat w sprawie banku? Pan też wie, ile możecie zrobić jako gmina. To nie sprawa radnych taka, w którą można ingerować. Nie chciałbym abyśmy dzisiaj skończyli tę sesję w takim przekonaniu, że coś się „zawaliło" albo coś już nie jest do uratowania. Myślę, że wszystko jest przed nami. Każdy dzień się liczy i bardzo prosiłbym o taki przekaz i takie podejście do tematu.

Radny Pan Jacek Pisz – Mam cztery pytania.

1. Do Pana Starosty – dot. szpitala, a szczególnie SOR – zwróciłbym szczególną uwagę na lekarzy, na obsługę – przychodzi w sobotę kobieta w ciąży, za dwa miesiące ma rodzić, z gorączką 38° lekarz ją odsyła do domu, aby się sama w domu leczyła. Czy tak ma wyglądać u nas obsługa na SOR? To chodzi o moją

synową. Proszę się w domu samemu leczyć – to była odpowiedź lekarza z SOR. Czy tak ma wyglądać sytuacja w naszym szpitalu? Co Pan Starosta na to, na te obsługę lekarską? Bo jak u nas SOR w Sanoku wygląda to każdy wie – to jest chyba najgorsze ogniwo w szpitalu.

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć – Jeżeli chodzi SOR to, jak już mówiłem, wiele się poprawiło. W kwietniu ubiegłego roku został wymieniony ordynator. Od lutego jest nowy ordynator – poprzedni była na okresie przejściowym. Uważam, że jest to bardzo dobra osoba, która poprawi tę sytuację – już znacznie się ta sytuacja poprawiła przez ostatnie miesiące. I będzie się to poprawiać. Ja wiem, że od razu się to nie zmieni ale SOR działa wg takiego mechanizmu triażu. Są tam trzy kolory – podział na osoby bardzo potrzebujące, mniej potrzebujące – to jest ta kwalifikacja medyczna. Ja od strony medycznej nie będę się na ten temat wypowiadał. Jeżeli ktoś jest ustawiony w tej pierwszej grupie – to one są przyjmowane na bieżąco. Różne sytuacje się zdarzają. Osoby z trzeciej grupy czekają dłużej. Taki jest mechanizm – ja nie mogę tego podważać. Lekarze muszą się do tego stosować.

Członek Zarządu Pan Damian Biskup poinformował, że zapisał sobie ten przypadek i to sprawdzi.

2. Pytanie do Pana Marszałka – Wspomniał Pan o obwodnicy – chodzi o ten most, o tę obwodnicę, która ma być w Bykowcach i dodatkowy nowy most, który ma iść z Zahutynia w kierunku Bykowiec. Czy to o to Panu Marszałkowi chodziło? I kiedy to będzie realizowane?

Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Pan Piotr Pilch – Chodzi o tę drugą część obwodnicy Sanoka – jest to połączenie z aktualnie istniejącej obwodnicy, czyli od tego ronda, która tam się zaczyna do drogi krajowej nr 28 łącznie z mostem. Okres realizacji całego projektu, nie wiem na ile są już przygotowane projekty, ale jest 10 lat na realizację wszystkich 100 obwodnic. Niektóre będą realizowane szybciej, niektóre wolniej. Pewnie tutaj Pan Starosta ma większą wiedzę, ponieważ niektóre są bardziej przygotowane – są już konkretne projekty. I one będą ruszały. Niektóre z tych obwodnic będą ogłaszane już w tym roku, a niektóre – tak jak przemyska – trzeba dopiero przygotować, ponieważ jeszcze nie ma koncepcji, którędy dokładnie ma przebiegać. Wiemy, które ma łączyć drogi ale dokładnego przebiegu jeszcze nie mamy.

Ale dwa zdania na temat tych szpitali, ponieważ to jest bardzo ważny temat, budzący emocje - Proszę Państwa my w samorządzie województwa mamy również tego typu dyskusje. Mamy szpitale, które są bardzo poważnie zadłużone – mamy tych szpitali wojewódzkich kilka. To zadłużenie też jest od wielu lat. Restrukturyzację, którą przeprowadziliśmy, i którą przeprowadzamy –np. dzisiaj na Zarządzie podjęliśmy decyzję o restrukturyzacji szpitala w Przemyślu. Blisko 100 mln zł będziemy brali kredyt i również zabezpieczenie na majątku naszym, ponieważ na majątku szpitala nie można tego zrobić. Jest to bardzo poważny problem, ponieważ okres karencji – przez 3 lata nie trzeba będzie spłacać tych kredytów. Ale trzy lata szybko mijają i trzeba mieć pomysł na to, aby nie było na tym szpitalu kolejnego zadłużenia. A szczególnie zadłużenia wymagalnego. U nas sytuacja szpitali drastycznie pogorszyła się po podwyżkach i po strajkach pielęgniarek, które dostały wysokie podwyżki – rządowe
i samorządowe. Przemyski szpital, który w zeszłym roku miała zobowiązania wymagalne zerowe – w tej chwili ma 6 mln, Proszę Państwa. I to narosło w ciągu 1,5 roku. I to są głównie wynikające z wynagrodzeń. Druga rzecz, ponieważ też dużo się mówiło o likwidacji łóżek – tych łóżek zostało zlikwidowanych kilkaset w szpitalach na terenie województwa podkarpackiego. Otóż weszły takie standardy zatrudnienia, że łóżko- czy leży ktoś na nim czy nie – musi mieć obsługę pielęgniarską - od 0,6 – 0,9 etatu. Na oddziałach dziecięcych to jest prawie 1/1 (0,9). Czyli mamy 20 łóżek i na 20 łóżkach musimy zatrudnić 18 pielęgniarek. Dlatego bardzo ważna jest racjonalizacja ilości łóżek w szpitalu, ponieważ to się przekłada na ilość zatrudnionego personelu.
Ja nie jestem za likwidacją żadnego łóżka, jeżeli jest ono potrzebne. Ale jeżeli ma stać puste to do niego jest przywiązany etat. A musimy za to płacić. Ale takie standardy zostały wprowadzone, również na życzenie pielęgniarek. Problem jest w całej Polsce głównie szpitali powiatowych ale wojewódzkich również dotyczy. Te rozwiązania, które zastosowaliśmy mogą być przełożone jako rozwiązania modelowe w inne części województwa. Może skorzystacie z tego. Nie zastanawiamy się w województwie, aby przejąć te

szpitale Państwa dlatego, że mamy bardzo dużo swoich problemów. A jeżeli przejęlibyśmy szpitale z zadłużeniem to oczywiście przy restrukturyzacji musielibyśmy się zadłużać, zastawać kolejne nasze nieruchomości. A mamy też problem
z zastawieniem, ponieważ są to kwoty sięgające setek milionów złotych. Ale mamy dobre przykłady – np. Szpital nr 2 był zadłużony na 50 mln jeszcze 34 lata temu – w tej chwili jest na zerze. Jest to kwestia zarządzania kwestia dobrych decyzji i pewnej determinacji – zarówno zarządu jak i dyrektora. Szpital musi funkcjonować – spełnia bardzo ważne funkcje – nie można go zamknąć i wszyscy będą do Rzeszowa jeździć. To jest niemożliwe. Trzeba podjąć takie działania, aby on mógł normalnie funkcjonować. A SOR to jest niestety słabość większości szpitali. Bardzo dużo osób przychodzi i czeka w wielogodzinnych kolejkach – każdy być może z nas tego doświadczył. To jest główne zadanie, aby ten SOR udrożnić. Nobel dla tego, kto to wymyśli.

3. Do Pana Przewodniczącego Rady – dot. chorób dzików a także wilków których jest plaga na tym terenie.

Przewodniczący Rady Powiatu Sanockiego Pan Robert Pieszczoch – Tak jak powiedziałem, moja uwaga jest, abyście Państwo zwrócili uwagę na padłe dziki. Natomiast pytania dotyczące wilków i zagrożenia z ich strony musicie Państwo, jako rada gminy - jeżeli macie takie przypadki i uważacie, że tych wilków jest za dużo – kierować w formie uchwały czy petycji do ochrony środowiska i prosić o odstrzał. Ale obserwujecie Państwo, że obrońców praw zwierząt jest dużo. Jeżeli dzika zwierzyna ingeruje w Wasze domostwa i uprawy trzeba o tym mówić. Jeżeli chodzi o dziki to łowczy we wszystkich okręgach dostali olbrzymie możliwości. Jeżeli chcemy powstrzymać chorobę dziki trzeba wybić do zera. Niewielu ludzi zdaje sobie sprawę jakim dziki są dużym nośnikiem rozprzestrzeniania się tej choroby. My też dokładamy się do tego nie zwracając uwagi na to, gdzie chodzimy, czy później zmieniamy obuwie. Zasady bioasekuracji, zwłaszcza mając gospodarstwo rolne, są bardzo ważne. Proszę, jeżeli macie problem z dzikami, abyście się zwrócili do łowczych. Chyba lepiej nie trafiłem, ponieważ Wasza Pani Wójt akurat z tego środowiska się wywodzi. Wielu ludzi się boi, że dziki się nie odrodzą. Jednak na dzisiaj przyrosty dzików są niewspółmierne do tego jakie są podawane dane. Dzisiaj zdarzają się lochy, które wyprowadzają trzy razy młode w roku. Dzik ma bardzo dobre warunki odżywiania. Dzików jest bardzo dużo i jedyne rozwiązanie to strzelać.

Członek Zarządu Powiatu Sanockiego Pan Damian Biskup - Wracając do obwodnicy Obwodnica Sanoka jako jedyna na Podkarpaciu ma decyzję środowiskową, więc ona będzie szybko. Tu Pan Starosta mówił, że w ostatnim kwartale tego roku.

Starosta Sanocki Pan Stanisław Chęć - W IV kwartale roku 2021. Jest to w planie. To jest z tych 8 obwodnic, które są – te prace są najbardziej zaawansowane. Obwodnica została podzielona na dwa etapy – i ten pierwszy został zrealizowany a decyzje środowiskowe na ten drugi etap są już gotowe. Patrząc na te zestawienia do tych 8 obwodnic – wszystkie są na 2024 rok, natomiast ta jest od razu, ponieważ jest o tyle do przodu.

Panie Jacku ja oczywiście przyjmuje to zgłoszenie dot. SOR i sprawdzę co tam się dzieje. Natomiast jak przychodziłem do Starostwa to przez kilka miesięcy było tylko negatywnie o SOR – od kwietnia ubiegłego roku już trochę pozytywów słyszę. Uważam, że się poprawiło. Przekonałem się na własnej skórze dwa tygodnie temu.

Przewodniczący Rady Gmina Tyrawa Wołoska Pan Mariusz Duszczyński – Bardzo dziękuję zaproszonym gościom za to, że przybyli. Tutaj te honory przyjęcia gości oddałem Pani Wójt. Dziękuję za przybycie, miłe słowa Marszałka. Miło jest słyszeć ,jako mieszkaniec naszej gminy, że tak ciepło się Pan wyraża – że mamy taką możliwość pokazania siebie na forum ogólnopolskim. Bardzo dziękuję Panu Staroście za miłe słowa. Dziękuję pozostały uczestnikom. Myślę, że powinniśmy patrzeć – tak jak to Pan Starosta mówi – pozytywnie. Jest ciężko ale myślę, że wiele rzeczy da się załatwić. Bardzo dziękuję za to przybycie i za to uczestnictwo.

Ad. 12. Zamknięcie obrad sesji.

Wobec braku innych pytań **o godzinie 16[23] Przewodniczący Rady Gminy Tyrawa Wołoska Pan Mariusz Duszczyński zamknął obrady XVI sesji w kadencji 2018-2023 dziękując obecnym za udział.**

Protokołowała:

Urszula Wisłocka
podinspektor UG

---

[1] W. Trzebiński, *Działalność urbanistyczna magnatów i szlachty w Polsce XVIII wieku*, Warszawa 1962, s. 15, 19.

[2] *Akta grodzkie i ziemskie*, t. XXIII, wyd. A. Prochaska, Lwów 1928, s. 36, nr 12.

[3] http://www.tyrawa.pl/?c=mdTresc-cmPokaz-37 [3 X 2019 r.]

[4] Powinno być: communitatis.

[5] A. Karczmarzewski, *Pieczęcie gmin jednostkowych z okręgu galicyjskiego*, Rzeszów 2016, s. 207.

[6] Biblioteka Naukowa im. Wasila Stefanyka we Lwowie, Teki Scheidra, sygn. 18.2.

[7] Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, Zbiór Aleksandra Czołowskiego, sygn. 139.

[8] Archiwum Narodowe w Krakowie, Varia civitates et villae; Muzeum Czapskich w Krakowie, Zbiór Wittyga; Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, Zbiór Smoniewskiego; Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie, kartoteka pieczęci miejskich.

[9] B. Paprocki, *Herby rycerstwa polskiego*, Kraków 1584, wyd. Kraków 1858, s. 559.

[10] Informacje o Tyrawie Wołoskiej i rodzinie Tyrawskich przytacza się za: A. Fastnacht, *Słownik*

historyczno-geograficzny ziemi sanockiej w średniowieczu, cz. III, Kraków 2002, s. 209 i nn.

[11] *Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. I. Sułkowska-Kurasiowa i S. Kuraś, t. VIII, Wrocław 1975, s. 280-181, nr 2478.

[12] J. Szymański, *Herbarz rycerstwa polskiego XVI wieku*, Warszawa 2001, s. 210.

Podmiot publikujący	Urząd Gminy	
Wytworzył	Urszula Wisłocka - Referent UG	2020-02-17
Publikujący	Michał Kocunik - Informatyk	2020-05-13 10:37
Modyfikacja	Michał Kocunik - Informatyk	2020-05-13 10:46